

vrijeme ostvaruje. Euharistija nas temeljitije odgaja u toj ljubavi. Ona nam jasno pokazuje koliko je u Božjim očima vrijedan svaki čovjek, naš brat i sestra. Ako je naše euharistijsko štovanje autentično, onda po njemu mora rasti u nama svijest o dostojanstvu svakoga čovjeka. Svijest o tom dostojanstvu postaje najdublji motiv našeg odnosa prema bližnjemu."

Zato i mi, poput Marije, koja je nakon Anđelove blagovijesti pohitala u Gorje da bude "službenica Božja", i mi trebamo da s euharistije počemo na djela ljubavi!

LITERATURA:

Gaudium et spes. Pastoralna konstitucija o Crkvi u suvremenom svijetu, u: Drugi vatikanski koncil. Dokumenti, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2008.

Lumen gentium. Dogmatska konstitucija o Crkvi, u: Drugi vatikanski koncil. Dokumenti, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2008.

Dominicae Cenaе, Apostolsko pismo pape Ivana Pavla II.

CONSTANTINEANU, Corneliu, *Kraljevstvo Božje i kršćansko jedinstvo i zajedništvo: Rimljanima 14,17 u kontekstu*, u: Kairos : Evanđeoski teološki časopis, Vol.2 No.1

JURČEVIĆ, Marjan, *Zajedništvo u Crkvi – Vrijednost u krizi?*, u: Bogoslovska smotra, Vol.71 No.2-3.

DUDA, Bonaventura, *Crkva kao zajedništvo Koinonia*, u: Bogoslovska smotra, Vol.58 No.4.

NASTANAK KATOLIČKE KARIZMATSKE OBNOVE

fra Ante Prološćić

Kada bi se promatrale okolnosti nastanka Katoličke karizmatičke obnove uočilo bi se da sam začetak pokreta spada u vrijeme kulturne krize. U vrijeme kada se odbacuje kršćansko shvaćanje spolnosti, bračnog i obiteljskog života.¹ To je vrijeme kada društvo želi živjeti u slobodi bez Boga. To je doba šezdesetih i sedamdesetih godina prošloga stoljeća. U tomu razdoblju snažno se širi uporaba opojnih sredstava, droge,² hedonizma.³ Besplatno školovanje je dovelo do porasta

broja studenata. Upravo će oni postati glavni nositelji promjena. Te generacije su osjetile potrebu unijeti promjenu u svijet. Oni su bili nositelji pokreta koji je okarakterizirao 1960.-e kao revolucionarno i buntovno desetljeće; u SAD-u su dominirali kontrakulturalni hippy i yuppie kontekst, politički aktivizam. Glavni moto tih buntovnih generacija je bio „Ne vjeruj nikome starijem od 30!“⁴

No, taj čisto naravni oblik življenja u čovjeku ne može izbrisati njegovu religioznu dimenziju, njegovu težnju za transcendentnim, za vječnim, za duhovnim. „Čežnja za Bogom upisana je čovjeku u srce, jer je od Boga i za Boga stvoren.“⁵ Čisto naravna društvena stvarnost šezdesetih godina, koja djeluje nagrizajuće prema duhovnoj stvarnosti, rodila je oporbu u onim krugovima koji se sa takvom ponudom ne zadovoljavaju.

S druge strane vrijeme je radikalnih promjena unutar Katoličke Crkve potaknute od eklesioloških i pastoralnih uputa Drugoga vatikanskog sabora. Događaju se promjene unutar Rimske

¹ „Jedan od nusproizvoda šezdesetih bila je seksualna revolucija. Američka novinarka Helen Gurley Brown, urednica magazina Cosmopolitan, pozvala je 1962. mlade američke djevojke da kažu: da seksu. Playbojev šef Hugh Hefner najavio je kraj puritanizma. Seks više nije bio tabu tema američkog društva, a kontracepcijska pilula koja se počela koristiti 1960. promijenila je seksualni život i pogled na seksualnost. Do 1963. godine 1,3 milijuna američkih žena upotrebljavalo je to sredstvo protiv začeca, a do 1970. gotovo dvije trećine udanih žena koristilo je pilulu ili neku drugu vrstu kontracepcije. Seksualna revolucija nije se odnosila samo na seksualne navike ljudi, već je postala dio javnoga i političkog života. Slogani poput «Vodite ljubav, a ne rat!», ili «Što se više bunim više vodim ljubav» postali su uobičajeni na prosvjednim skupovima protiv Vijetnamskoga rata, rasizma ili licemjernoga moraliziranja srednjega sloja. Seksualna revolucija oživjela je feminizam, koji se manifestirao kroz borbu za ženska prava i demistificiranje stereotipa o nuklearnoj obitelji pedesetih godina.“ Šezdesete-godine koje su promijenile svijet, u: <http://www.dazd.hr/images/izdavastvo-katalozi/sezdesete.pdf> (6. 5. 2017.).

² „Marihuana i nova sintetička droga LSD postale su oblik oslobođenja od represije državnog aparata i establishmenta, a među mladima je prevladavalo mišljenje da bi istinsko demokratsko društvo trebalo ozakoniti uporabu droge.“ Šezdesete-godine koje su promijenile svijet, u: <http://www.dazd.hr/images/izdavastvo-katalozi/sezdesete.pdf> (6.5.2017.).

³ „Seks i droga, simboli mladenačkoga bunta 1960-ih, predstavljali su oblik prkosa i otpora postojećem sustavu društvenih i moralnih vrijednosti.“ Šezdesete-godine koje su promijenile svijet, u: <http://www.dazd.hr/images/izdavastvo-katalozi/sezdesete.pdf> (6. 5. 2017.).

⁴ Šezdesete-godine koje su promijenile svijet, u: <http://www.dazd.hr/images/izdavastvo-katalozi/sezdesete.pdf> (6. 5. 2017.).

⁵ Hrvatska biskupska konferencija, *Katekizam katoličke crkve* (11. XI. 1992.), Glas koncila, 1994., 27 (dalje: KKC).

kurije, ustrojstvu župa i biskupija. U isto vrijeme osnivaju se različite molitvene zajednice, organizirani oblici crkvenoga i obiteljskoga pastorala, želja da se na različite načine živi evanđelje.⁶ Sabor je htio potaknuti vjernike da razmišljaju o danu Pedesetnice, o ulozi Duha Svetoga u Crkvi,⁷ u njihovom životu. Želio je potaknuti vjernike da urone u dubine crkvenog blaga kao što su otački spisi, a poglavito Sveto pismo. Sabor je upućivao na razmišljanje: Je li iskustvo silaska Duha Svetoga koje je apostolima omogućilo svladavanje straha, nešto što se više ne ponavlja? Može li to doživjeti svaki vjernik? To je imalo

⁶ Usp. J. Mamić, „Duhovski pokreti u Crkvi“, 159.

⁷ O ulozi Duha Svetoga u životu Crkve i vjernika Sabor posebno govori u konstitucijama *Lumen gentium* i *Dei verbum*. Usp. LG, 4, 8, 9.

Usp. Drugi vatikanski koncil, Dogmatska konstitucija o Božanskoj objavi *Dei Verbum* (18. XI. 1965.), Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2008., 4, 8, 10, 12 (dalje: DV).

odlučujuću ulogu na snažno duhovno gibanje koje će uslijediti. To gibanje nije imalo početak u izvanjskim formama, nije ustanovljeno nekim aktom crkvene hijerarhije.⁸

To se jasno vidi u opisu početka karizmatškog pokreta u Rimokatoličkoj Crkvi. Uzroci nastanka pokreta vežu se još uz sami kraj 19. stoljeća i početak 20. stoljeća. U to vrijeme živjela je talijanska blaženica Helena Guerra. Odlikovala se pobožnošću prema Duhu Svetom i imala je snažan utjecaj na vrhovni autoritet Rimokatoličke Crkve.⁹ Više puta je pisala

⁸ Usp. T. Ivančić, *Duhovni pokreti u Crkvi u Hrvata*, str. 247. Ivančić upućuje da bi prikladan naziv bio Duhovi pokreti, pokreti Duha, nego duhovni jer je riječ „duhovan“ dvoznačan.

⁹ Uz blaženu Helenu Guerrau (1835. - 1914.) još jedna blaženica se u svojoj pobožnosti odlikovala štovanjem Duha Svetoga: Sveta Maria iz Betlehema (1846. - 1878.), što baš i nije bilo tako učestalo.

tadašnjemu papi Leonu XIII. Plodovi komunikacije između pape Leona XIII. i Helene su mnogobrojni:¹⁰ godine 1895. papa Leon XIII. uvodi Devetnicu Duhu Svetom papinskim pismom *Provida Matris Charitas*, zatim 1897. godine na svetkovinu Duhova objavljuje encikliku *Divinum illud munus*, da bi potom „U osvit dvadesetoga stoljeća – odnosno, u noći između 31. prosinca 1899. godine i 1. siječnja 1900. godine, posvetio cijelu Crkvu Duhu Svetome.“¹¹ Sam papa Leon XIII. je te večeri zapjevao himan *Veni Creatori Spiritus*. Njegova molitva Duhu Svetom nije ostala neuslišana. Uslijedio je događaj iskustva „govora u jezicima“ u jednoj kući u Topeku koji će označiti početak pentekostalizma, koji će se proširiti po cijelome svijetu. Pentekostni pokret zahvatio je i Katoličku Crkvu i utjecao na nastanak Katoličke karizmatške obnove.

Pokret Katoličke karizmatške obnove rođen je 1967. godine na sveučilištu Duquesne u Pittsburgu.¹² Godine 1966.¹³ nekoliko profesora laika (jedan on njih je bio Ralph Keifer) osjećaju se razočaranim osobnim vjerskim dinamizmom pa odlaze na kongres *Cursilos de cristiandad* i susreću Stevea Clarka i Ralpha Martina. Njihova

¹⁰ Usp. Tomislav Pervan, „Ne u sili ni snazi, nego u Duhu Svetomu...“ (*Zah 4,6*), *Katolički tjednik*, 16 (2017.), 22., 10.-11.

¹¹ Leon XIII., *Sveta Mariam iz Betlehema-glasnica Duha Svetoga*, u: <http://www.stellamaris-naklada.com/hr/sveci/sv.-mariam-iz-betlehema---glasnica-duha-svetoga,14.html> (16. 3. 2017.).

¹² Usp. R. Laurentin, *Karizmatička obnova*, 14.-19.

¹³ Ako se poprate događanja u cjelovitijem smislu onda se može uočiti da je to vrijeme nastanak prve sotoništke crkve: Taj naziv dolazi od Antona Szandora LaVeya (1930. - 1997.), autora Sotonske biblije i utemeljitelja prve Sotonske crkve. LaVey je navodno osnovao prvu Sotonsku crkvu 1966. godine. Kao samoproglašeni autoritet o svemu što se tiče zla, počeo je držati tjedna predavanja po cijeni od 2 dolara po osobi. I tako se rodila Sotonska crkva. O nastanku sotonske crkve, u: <http://hu-benedikt.hr/?p=12354> (15. 3. 2017.).

su se razmišljanja uglavnom podudarala. Stevea Clark je čitao knjigu „Križ i bodež“ koja donosi svjedočanstvo pastora koji je živio mirnim župničkim životom, a onda je odjednom postao „prijatelj“ grješnika. Tvrdio je da je uzrok tome Duh Sveti. Dva mjeseca profesori su zajedno razmatrali o tome i molili. U međuvremenu je jedan od profesora, Ralph Keifer, pronašao knjigu koja govori o glosolaliji. To ih je potaklo da se nakon nekoga vremena opet sastanu, a tema njihove molitve bila je himan „Dođi Stvorče Duše Svet.“ Zatim su odlučili potražiti neo-pentakostalce da im objasne kako primiti „krštenje u Duhu.“ Odlučili su sudjelovati na nekoliko njihovih molitvenih sastanaka. Zanimljivo je da je prvi imao za temu Bogojavljenje (govori o Isusovu krštenju na rijeci Jordanu). No, od njih četvero jedini Ralph se odlučio vratiti. S njim i Patric Bourgeois koji je, također, bio profesor na Teološkomu fakultetu. Zamolili su ih da polože ruke na njih i da se pomole. „Kad je to bilo učinjeno, oni su doživjeli tipično pentekostalno iskustvo i počeli su govoriti u jezicima.“¹⁴ Dva mjeseca kasnije, tj. 18. i 19. siječnja, na sveučilištu Duquesne, sastalo se tridesetak profesora i studenata. Na neke od njih Ralph Keifer položio je ruke i oni su doživjeli isto iskustvo. U isto vrijeme to doživljava i studentica Patricia Gallagher, u kapeli na temelju spontane molitve, bez polaganja ruku.

Uslijedio je domino efekt te su svoje iskustvo prenijeli drugim studentima. Pokret se proširio na sveučilište Notre Dame (Indiana). Zatim na druga sveučilišta, samostane, župne zajednice. Proširio se po cijeloj Sjevernoj Americi.

¹⁴ Francis A. Sullivan, *Karizme i karizmatška obnova*, Duh i voda, Jelsa, 1984., 46.